

Basın Bülteni
6 Mayıs 2015

Ünlü Antropolog ve Yazar Michael Taussig Boğaziçi Chronicles'a konuk oldu

Bedensel bilinçsizlik kavramı üzerine 'Pasaj'lar arasında bir yolculuk

Boğaziçi Üniversitesi'nin uluslararası misafir programı 'Boğaziçi Chronicles', sekizinci konuğu olarak sıra dışı sahne anlatımıyla felsefe dünyasına yeni bir dil kazandıran ünlü antropolog ve yazar Michael Taussig'i ağırladı. Walter Benjamin'in pasajları üzerinden yaptığı dünya çapında büyük yankı uyandıran 'bedensel biliçsizlik' kavramını Boğaziçi Chronicles kapsamında Boğaziçi Üniversitesi'nde takipçileriyle tartıştı.

Eleştirel kuram ve yapısalcık sonrası düşünceden etkilenen Avustralyalı antropolog Michael Taussig, meta fetişizmi konusundan hareketle Walter Benjamin'in pasajları üzerinden yaptığı dünya çapında büyük yankı uyandıran nitelikli yorumlarını Boğaziçi Chronicles kapsamında Boğaziçi Üniversitesi'nde takipçileriyle paylaştı. Sıra dışı sahne anlatımıyla felsefe dünyasına yeni bir dil kazandıran Taussig teatral anlatımıyla, ortaya koyduğu 'bedensel bilinçsizlik' kavramı üzerine bizleri 'Pasaj'lar arasında bir yolculuğa çıkardı. Boğaziçi Chronicles'ın sekizinci konuğu olarak tüm dünyanın ilgiyle izlediği sıradışı performansı bizlere sunan Micheal Taussig, yukarıdaki Walter Benjamin allegorisi ile 'Pasaj'lar arasında dolaşarak adeta mitik tarih teorilerinin ipliğini pazara çıkardı.

Berlin Sun Theater: the mastery of non-mastery (Berlin Güneş Tiyatrosu: Ustalık içermeyen ustalık) ile bir yandan metinlerini okurken, sayfanın yani sahnenin diğer tarafında yazdıkları ile ilgili yorumlarını dans ve müzik eşliğinde sahneye taşıyan Taussig, Boğaziçi Üniversitesi'ndeki konferansına şamanik sihrin bedensel biliçsizliğe dönüşümünü güneş ve karanlık arasında alacakaranlık benzetmesi ile ortaya koyma fikrinin nasıl ortaya çıktığını anlatarak başladı.

Sihrin az ışıkta bazı fiziksel olayları sanki gerçekmiş gibi gösterme sanatı olduğunu belirten Taussig, hergün güneş batarken, bir optik ders aldığımızı vugulayarak alacakaranlığı sihir saati olarak adlandırıyor. Günle karanlık arasındaki bu belli belirsiz geçişi insanın fiziksel öğrenme sürecinin imgesi olarak ortaya koyan Taussig, bu durumu Jonglör Rastelli ve Büyük sarı gösteri topunun içine gizlenmiş cücenin hikayesi ile anlatıyor. Hikayede Rastelli'nin topla yaptığı sektirme hareketlerini mümkün kılan cüce bir gün topun içinde yer almasa da 'pratik' diye adlandırdığımız bilinçaltı öğrenme süreciyle Rastelli hareketleri artık yardımsız yapabilir olduğunu farkediyor. 'Alacakaranlık' imgelenen bir an ile beden hareket yetilerini bilinçaltına atıyor ve ihtiyaç duyulduğunda organlara geri yollayabiliyor.

Taussig'in bu çerçevede yorumladığı bir diğer pasaj da 'Türklerin Satranç Otomatı' üzerine. Rakibinin her hamlesine en doğru cevabı vererek oyunu mutlaka kazanan bir otomat. İçinde satranç ustası

kambur bir cüce, iplerle masanın başındaki Türk giysileri giymiş kuklanın kollarını oynatıyor. Yanlardaki aynalar, nereden bakılırsa bakılsın masanın altını boşmuş gibi gösterirken, Türk kukla satranç oyununda hep kazanan taraf oluyor.

Taussig, İlahiyat ve tarihsel materyalizm arasındaki birlikteliği çözümlmek konusunda dinleyicilerini aydınlatırken, bu ilişkiyi mekanik dev bir satranç oyuncusunu (tarihsel materyalizm) hareket ettiren bir cüceye (ilahiyat) benzetiyor. Yani 'Tarihsel maddecilik' adlı kukla her oyuncuyla çekinmeden karşılaşırken, daima kazanan taraf oluyor. Yeter ki, bugün besbelli şekilsiz bir cüceye dönmüş, zaten gözden uzak durması gereken teolojiyi hizmetine alsın.

Geçmişin gerçek imgesinin uçucu olduğunu belirten Taussig, gece ile gündüz arasındaki alacakaranlık durumuna vurgu yaparak geçmişin ancak, bir daha görünmemek üzere kendini gösterdiği an, birden parlayıp aydınlanıveren bir resim olarak yakalanabileceğini söylüyor.

Basın Bilgi: Ebru Kalu / desiBel Ajans – 0532 691 82 56 – 0212 231 06 73